

Cennet'e Cehennem çukuru açılmamalı

Trabzon Ticaret Borsası (TTB) Başkanı Şükrü Köleoğlu, "Bugün serbest piyasa sisteminin uygulandığı fındıkta, piyasanın olması gereken iki önemli argümanı ürün borsacılığı ve lisanslı depoculuktur. Ekonominin net bir gerçeği vardır. O da üretirsenez kazanırsınız, ihraç ederseniz zenginleşirsiniz."

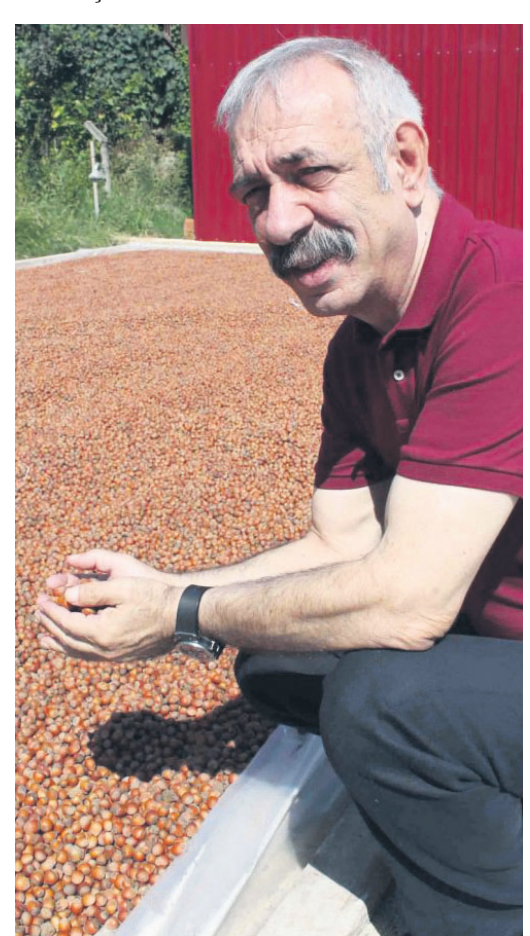
TRABZON Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Şükrü Köleoğlu ile ekonomiden spora bir çok konuda konuşma fırsatı yakaladık. Köleoğlu Trabzon'un turizmden ekonomisine kadar elinde bulundurduğu kazanımlara sahip olmasının gerektiğini söyledi. Biz sorduk Köleoğlu cevapladı.

■ Trabzon Ticaret Borsası'nın sektördeki yeri...
Trabzon Ticaret Borsası, Osmanlı'nın son döneminde gündeme gelmiş olmasına rağmen, yaşanan gelişmeler nedeniyle bir türlü hayata geçirilememiştir. Cumhuriyet kurulduktan sonra ilk yıllardan beri de Trabzon Ticaret Borsası'nın kurulması ve 1926'da faaliyete geçirilmesi oldu. O günden bugüne, üstünlüğü misyon çerçevesinde faaliyetlerini sürdürmektedir. Bu çerçeveden büyük kısmını da fındık sektörü teşkil etmektedir. Çay, süt ve süt mamulleri, havaycılık, çeşitli gıda maddeleri ve taze sebze ile meyve de işteğil alanımıza girmektedir.

■ Fındıkta son yıllarda önemli gelişmeler yaşanıyor. 2009'da serbest piyasa sistemi devreye girdi. Eksiklikler var. Lisanslı depoculuk ve ürün borsacılığı eksik deniliyor. Bunlar için neler yapacaksınız?

Söz konusu Ticaret Borsası olunca, çok ilginç bir durumu burada hatırlatmadan geçmek haksızlık olur. Bugün serbest piyasa sisteminin uygulandığı fındıkta, piyasanın olması gereken iki önemli argümanı, ürün borsacılığı ve lisanslı depoculuktur. Lisanslı depoculuk yolunda adımlar atılmaya başlandı. Ama ürün borsacılığı için henüz yapılan bir şey yok. Oysa bundan 60 yıl önce bu borsada salon satış yöntemiyle, bir anlamda ürün borsacılığı uygulanıyordu. Alıcı ve satıcılar bir bölüme dölüşüp, tebeşir ile siyah tahtaya yazarak, alım satım yapıyorlardı. Yani bundan 60 yıl önce uygulayıp, sonra terk ettiğimiz sistemin benzerini getirmeye çalışıyoruz. Neden? Doğrusu bu olduğu var. Ben alanda Giresun Ticaret Borsası, modern lisanslı depoculuk için bir projeye uygulayacağım. İnşaat sürüyor.

Bizim işimiz, sektördeki eksiklikleri ve gerçekleri ortaya koymak. Söz ile değil, emek ile, harcama ile. Öyle de yapıyoruz. Yani sadece kulağa değil, göze de hitap ediyoruz. Neden? Çünkü bizim insanımız görselce inancıdır da onun için.

Fındıklıkların ocak değil de, ikili ve tek dal sistemi ile bunun için mi kuruyorsunuz?

Evet... Mesela, bizde bahçeler hemen hemen çok dallı ocak sistemiyle yapılmış. Şimdi biz ikili sistemle değişikliği yaptık yapıyoruz. Çok ağac değil, tek dal diktik, diktiyoruz. Ve de 10 dalın verdiğinin daha fazlasını güneş gören, etrafı açık z dalaın verdiğini gösteriyoruz. Tek ağacın çoklu ocaktan daha verimli olduğunu ortaya seriyoruz. Üreticilerimiz de görüyor ve bu yeni sisteme geçiyorlar. Sonucunda bugünkü 80-90 kilo fındık veren bahçelerden 200 kiloyu geçen, daha yukarılara da çıkan bahçeleri hep birlikte göreceğiz.

Her üretici bir fındıklı ekmek alsın

■ Üretmek kadar tüketmek de önemlidir diyorsunuz sanırım. Bunun için de kampanyalar yapıyorsunuz. Bir zamlanlar "Her Çiñli'ye bir fındık yedirsek, fındıkta üretim sorunu kalmaz" deniliyordu.

Tamamen doğru. Her alanda çalışacağız. Bahçede, çarşıda, fabrikada, sanayide, ihracatta. Biz böyle yapıyoruz. Üreticiler için de proje uyguluyoruz, tüketiciler için de, tüccar için de, ihracatçı için de...

Fındıklı ekmek kampanyamız yaklaşık 6 yıldan beri devam ediyor. Akıllara yerleşti. Tüketicileri aramızda yer aldı. Müteşebbisler bu alana yatırım yapıyorlar. Öyle de olmalı.

Bir ürünü Dünya'da en fazla üreten ülkesiniz, ama az tüketiyorsunuz. Böyle şey olmaz. Olur da, olmaz! Önce biz ürünü müze sahip çıkacağız. Burada 'biz' dediklerimizde de öncelik fındık üreticileri olmalıdır. Bakın fındıklı ekmek kampanyamız sırasında, konuya duyarlı çevreler tarafından, "Her üretici bir fındıklı ekmek alsın" denildi. Bazıları gülüp geçtiler.

Öyle olmamalıydı. Bir üründen daha çok kazanmak istiyorsanız, üretimini de tüketimini de arttırmalısınız. Fındık üreticisi Türk halkının temel tüketim maddesi olan fındığın ekmeğe girmesine katkı yapabileseydi, bugün 100 bin tonu aşmayan iç tüketimimiz 200-300 bin tona bile ulaşabilirdi. Ben bunu bir ara da "Her Çiñli'ye bir fındık yedirilirse, ihracatımız coşar" denilmesiyle eş değer sayıyorum. Fındık ekmeğe çok değil, yüzde 10 oranında da bile girse fındık üreticisi zenginleşmekte coşar.

Fındık üreticisi, Türk halkının temel tüketim maddesi olan fındığın ekmeğe girmesine katkı yapabileseydi, bugün 100 bin tonu aşmayan iç tüketimimiz 200-300 bin tona bile ulaşabilirdi. Ben bunu bir ara da "Her Çiñli'ye bir fındık yedirilirse, ihracatımız coşar" denilmesiyle eş değer sayıyorum.

Trabzon Ticaret Borsası (TTB) Başkanı Şükrü Köleoğlu, Genel Yayın Koordinatörümüz Asım Kemal Güner'e samimi açıklamalar yapıyor.

Türkiye, sahip olduğu 700 bin hektarlık fındık bahçelerinde, dönemde bugünkü gibi ortalama 80-90 kilo değil, en az 200-250 kilo üretim yaparak pazar payını arttırmalı, dolayısı ile İtalya, Şili, ABD, Gürcistan, Azerbaycan gibi rakiplerini saf dışı etmelidir.

■ Dünyanın en gelişmiş Fındık İşleme Fabrikası'nın Arsin OSB'de kurulmasında teknik olarak en büyük çabayı gösterenlerden biri olan Şükrü

Trabzon'un gelecek için elde kalan en önemli varlıklarının dağ ve yaylalar olduğunu artık herkes kabul ediyor. Dağlarımız ve yaylalarımıza sanayi tesisleri kurmak ve beton yapılar kondurmak, Cennet'e Cehennem çukuru açmak gibidir.

Fındık üreticisi, Türk halkının temel tüketim maddesi olan fındığın ekmeğe girmesine katkı yapabileseydi, bugün 100 bin tonu aşmayan iç tüketimimiz 200-300 bin tona bile ulaşabilirdi. Ben bunu bir ara da "Her Çiñli'ye bir fındık yedirilirse, ihracatımız coşar" denilmesiyle eş değer sayıyorum.

ENGELLERLE karşılaşıyoruz

■ Borsa olarak hem üretimi, hem tüketimi arttırmak için çalışmalar yaparken, herhangi bir zorlukla, ya da engel ile karşılaşıyor musunuz?

Ekonominin net bir gerçeği vardır. O da "Üretirsenez kazanırsınız, ihraç ederseniz zenginleşirsiniz".

Üretmek yapma yerine, üretimi kısıarak kazanmayı tercih eden bir yöntemi akl ile izah edemezsiniz. Böyle bir şey olamaz. Siz üretmez iseniz, başkaları bu işi yapar. Siz de bir süre sonra olup biteni seyrederek hale gelirsiniz. Onun için Türkiye, sahip olduğu 700 bin hektarlık fındık bahçelerinde, dönemde bugünkü gibi ortalama 80-90 kilo değil, en az 200-250 kilo üretim yaparak pazar payını arttırmalı, dolayısı ile İtalya, Şili, ABD, Gürcistan, Azerbaycan gibi rakiplerini saf dışı etmelidir.

Amerika bundan 20 yıl önce badem üretiminde bunu yaptı. Çok üretti, üretim maliyetlerini düşürdü. Badem üretken diğer ülkeler bu işi bıraktı. Sonra ABD, kademel olarak üretimi arttırarak pazarı ele geçirdi. ABD bugün bademden bizim kazandığımızdan çok fazlasını ihracat ile elde etmektedir. Bizim de yolu-

Şükrü Köleoğlu en büyük tutkusu olan 3 antika otomobile de gözü gibi bakıyor

Kaçakları yıkacağız

■ Trabzon'un gelecek için elde kalan en önemli varlıklarının dağ ve yaylalar olduğunu artık herkes biliyor. Ama siz biraz daha ileri giderek, "Dağlarımız ve yaylalarımıza sanayi tesisleri kurmak ve beton yapılar kondurmak, Cennet'e Cehennem çukuru açmak gibidir" demiyorsunuz mu?

Doğru değil mi? Söz konusu artık elimizde doğru dümeni kalan tek ve önemli değer olan dağlarımız ve yaylalarımız olunca, kısa vadeli kazançları bir kenara koyarak, geleceğimiz olan bu alanlar için asla taviz vermeliyiz.

Ben böyle bakıyorum. Hatırlar mısınız? Bir ara Tonya'ya Çimento Fabrikası kurulmuş gündeme gelmişti. Ben de o sıralarda kuruluş için söz konusu edilen kesimden yani Livaboy Yaylası'nda yapılacak istenen bu tesise karşı çıkmıştım.

Yapılmak istenenin (anlayana göre) tam tarifi budur. Dünya bu gibi yerleri, koruyarak arttırmaya çalışırken, bu ülkede sanki Çimento Fabrikası kurulacak kırac yerler yokmuş gibi, tabiatın yeşil kustuğu bu yöreye böyle-sine bir sanayi tesisini kurmayı bırakın, düşüncesi bile insanı bir tercih olarak anlatılmaz, savunulamaz. Yeri gelmiş iken, başta yöre halkı olmak üzere genel manada bu konuya gösterilen toplumsal tepkinin sonucunda yanlışlan dönülmesi de ayrı bir mutluluk.

Çünkü, buralar elimizde kalan ender hazinelerdir. Dağlarımızda, yaylalarımızda geleneksel dokuyu bozacak, betonlaşmaya yüz tutacak tercihlere "dur" demek zorundayız.

Bu noktada, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanımız Sayın Süleyman Soylu'nun, "Yaylalarda kaçak yapılaşmaya ve betonlaşmaya "dur" diyeceğiz. Kaçakları yıkacağız" beyanını, ben şahsen bir devrim olarak kabul ediyorum. Kendisine de, hem bu uygulama, hem de turizm adına konuşma üzerine iş yapma tercihini hareket geçirdiği için çok teşekkür ediyorum.

Trabzon'un gelecek için elde kalan en önemli varlıklarının dağ ve yaylalar olduğunu artık herkes kabul ediyor.

■ Bir

Şükrü Köleoğlu en büyük tutkusu olan 3 antika otomobile de gözü gibi bakıyor

Bir elin nesi iki elin sesi var

■ Fındıklı ekmeğinizi, TOBB Başkanı "İşte inovasyon bu" diyerek örnek göstermişti değil mi?

Yeri gelmiş iken, son yılların yeni ürün arayışları da demek olan inovasyona örnek olarak fındıklı ekmeğin TOBB Başkanı Sayın Hisarcıklıoğlu tarafından gösterilmesi bizi hem mutlu, hem de umutlu kılmıştır. Kendisine fındıklı ekmeğin fikirini kitlelere ulaştırılması ve yayılması aşamasında verdiği böyle bir destek için sektör adına teşekkür ediyoruz.

■ Bir de, fındıkta Türkiye'nin en önemli sanayi kuruluşuna ve ihracatına sahip Oltan Gıda'nın Ferrero'ye satılışı var...

Bakın... Ferrero fındığı alıp satan

Trabzonspor, Trabzon'da herkesi ilgilendiren bir gerçek, bir varlık, bir marka... Bu markanın Trabzon için de demek olduğunu bilmem anlatmaya gerek var mı? Zaten hep birlikte de yapıyoruz. Futbola bırakın devrimi Türkiye'de devrim yaratmayı, Dünya da bile adından söz ettiren Trabzonspor'un ne demek olduğunu anlatabilmek ve anlayabilmek için, başarılı olduğunda Trabzon için daha çok sanayi tesisinin getirilmesini koca bir kar ve kazanç sağlayan bir gerçek olduğunu görmemiz gerek. Her yere, herkese bir canlılık getiriyor. Güven getiriyor. Aynı şekilde başarılı olmadığımız zamanlarda da maalesef terisini...

Bir ve birlik olunamıyor

■ Son yılların Trabzonspor'u ve bunun Trabzon üzerindeki olumsuz etkileri çok konuşuluyor, yazılıyor, çiziliyor. Sizce neler oluyor? Ya da niye oluyor?

Trabzonspor, Trabzon'da herkesi ilgilendiren bir gerçek, bir varlık, bir marka... Bu markanın Trabzon için de demek olduğunu bilmem anlatmaya gerek var mı? Zaten hep birlikte de yapıyoruz. Futbola bırakın devrimi Türkiye'de devrim yaratmayı, Dünya da bile adından söz ettiren Trabzonspor'un ne demek olduğunu anlatabilmek ve anlayabilmek için, başarılı olduğunda Trabzon için daha çok sanayi tesisinin getirilmesini koca bir kar ve kazanç sağlayan bir gerçek olduğunu görmemiz gerek. Her yere, herkese bir canlılık getiriyor. Güven getiriyor. Aynı şekilde başarılı olmadığımız zamanlarda da maalesef terisini...

Trabzon bunun farkında. Ama maalesef o farkındalığın gereğini yerine getirmeye, bir ve birlik olmuyor. Yaşanan once aç tablo ortada iken, maalesef doğrudan hayata geçirmeye, herkes kendine göre bir doğru tespit edip onun peşine takıldığı, yani müşteriye doğru oluşturulmadığı için bunca sıkıntı ve olumsuz tablo yaşanıyor. Tepeden tırnağa silkinmemiz yetmez, gücümüzü birleştirip, tekrar o 'efsane' denilen günlerin ruhuyla başarıya koşmamız lazım. Çünkü Trabzon'un elde kalan tek markası Trabzonspor gibi...

■ Bir

■ Sanki Türkiye olarak son aylarda çokça yaşadığımız, çok acı veren, ülkemizin birlik ve dirliğine tehlike arz edecek hale gelen terör için de gerekeceği bir ameliyat gerekmiyor mu?

-Evet... Bu çok önemli ve çok yönlü maruz kaldığımız bir tehdittir. Bulduğumuz coğrafya ve jeopolitik konumun sağladığı imkanları avantajla dönüştürmek için Türkiye çaba sarf ederken,

bu bir firma değil. Aldığında, başta Nutella olmak üzere fındıklı mamul üreten bir sanayi kuruluşu... Yani, alım satım işi ile değil, üretimle meşgul olan bir İtalyan firması... Türk fındığının en büyük alıcısı... Bu bir ticarettir. Biz böyle bir tercih kullandık. Ama Ferrero vazgeçmeyeceği Türkiye için bir takım verim ve katkıyı artırıcı projeler uyguluyor, uygulayacak. Onlar da fındığı üretmeden tüketim kadar bir bütün kabul edecek şekilde hareketi tercih ediyorlar. Bazı kişilerin spekülasyonlara neden olabilecek açıklamaları bu nedenle doğru bir davranış değildir.

Doğalgaz Arsin OSB'de neden yok?

■ Trabzon'da sanayileşmek zor. Ama bir de, bir şekilde kurulan sanayi var. Özellikle de OSB'lerde. Ama biliyoruz ki, bunların da özellikle enerji maliyetlerinin yüksekliği konusunda sıkıntılar var...

Trabzon'da batıya uzak olmasına rağmen, kısmen de olsa gelişen bir sanayi hamlesi var. 4 tane Organize Sanayi Bölgesi'nin olan talep de bunun göstergesi. Öncelikle ve ağırlık Arsin'deki Organize Sanayi Bölgesi'nde. Fabrikalar daha çok burada. Ama bazı dezavantajları var. Batıya göre zaten maliyetler yüksek. Bir de buna olmayan doğalgaz ile artık yeterli gelmeyen enerji nakil hatlarını eklerseniz, bu maliyet daha da artıyor. Neden yok doğalgaz? Anlamak mümkün değil. Neredeyse 20 yıldır söz ediliyor, ama bir türlü Arsin OSB'ye gelmiyor. Çok mu zor? Hayır. Ama bugün-yarın hesabıyla sirişip gidiyor. Tıpkı ulusalımda gerçekçi tek çözüm olabilecek Güney Çevre Yolu gibi...

Güney Çevre Yolu şart oldu

■ Güney Çevre Yolu'nun yerine yapılan arayasılara, geçen günlerde, "Ameliyat gereken hastaya, ilaç tedavisi uygulanmaktır" demişsiniz sanırım.

Evet... Yaşamak en büyük destir, gös tergedir. Trabzon olarak ulaşımdaki sıkıntılar her kısa vadeli tedbirler ile, geçişler ile çözmeye çalışıyoruz. Bugün çözümlüyor, ama yarın sıkıntı oluyor. İşte Akçaabaat'tan Yomir'a kadar olan Karadeniz Sahil Yolu'nda yaşananlar ortada. Ama hala, Güney Çevre Yolu'na başlanmadı. Sadece söz ediliyor. 20 yıldan beri olduğu gibi... Bunun tek çözümü budur. Mevcut güzergahların üzerinde, yamada yakımda, kıyısında kölesinde yapılacak çözümler palyatif uygulamalardır. Yeterli değildir, olamamıştır. İşte bunun için ameliyat gereken hastaya, aşı vermektir diyoruz.

AYRI GAYRI YOK

Her ne kadar bu sanayolar bir sonuca ulaşamamış ve Türk Milleti birliktir beraberliğinden uzaklaşmamış olsa da, yaratılan kaos, verilen zarar, Türkiye'nin her alandaki kalkınma hamlesine olumsuz etki yapmıştır. İşte Türkiye'de son yıllarda tezgahlanan terör hadisesinin asıl amacı budur. O zaman çözüm bellidir. Türkiye'nin birliği ve dirliğine her ne olursa olsun, eteklerdeki taşları döktüp, bir araya gelmek, birlikte hareket etmek şarttır.

Avrupa ile Asya'nın buluşma noktası olan Türkiye'nin her bakımdan güçlenmesini önleyerek, bu coğrafyada at koşturamaz dış güçler, Anadolu coğrafyasında ayrılık gayriyatı yaratmak için türlü türlü senaryoları arıyorlar sahneye koymaktadırlar.